

مطالعه مسئولیت پذیری اجتماعی و اخلاق حرفه ای در سازمان های ورزشی کشور

عباس شعبانی^۱

چکیده

امروزه یکی از مهم ترین عوامل کلیدی موفقیت سازمان ها، توجه به اخلاق حرفه ای و مسئولیت اجتماعی به عنوان یک مزیت رقابتی در جامعه می باشد هدف از انجام این پژوهش مطالعه مسئولیت پذیری اجتماعی و اخلاق حرفه ای در سازمان های ورزشی کشور می باشد. روش پژوهش حاضر توصیفی - پیمایشی و از نظر هدف کاربردی می باشد و داده ها بصورت مقطعی در سال ۱۳۹۶ جمع آوری گردیده است. جامعه آماری این پژوهش شامل مدیران عملیاتی و ستادی وزارت ورزش و جوانان، روسای فدراسیون ها و کمیته ملی المپیک که طبق آمار موجود ۱۵۳ نفر را تشکیل می دادند. نمونه گیری این پژوهش بصورت تمام شمار و نمونه برابر جامعه قرار گرفت برای جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخت با ۵۴ سوال و طیف ۵ بعدی لیکرت استفاده گردید. روایی محتوایی پرسشنامه مورد تایید و پایابی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ $\alpha=0.91$ محاسبه گردید. برای تجزیه و تحلیل یافته ها از آزمون های کلموگروف اسمیرنوف، آزمون t تک نمونه و آزمون فریدمن استفاده گردید. نتایج این پژوهش نشان می داد بطور کلی مسئولیت پذیری اجتماعی و اخلاق حرفه ای در سازمان های ورزشی کشور پایین تر از میانگین و استاندارد ها قرار دارد ($M=2.80$). همچنین نتایج این پژوهش نشان می داد؛ خط مشی و رویه، کدهای اخلاقی، اثربخش بودن ارتباط و رفاه و آسایش مردم، با میانگین بین $(34/67)$ الی $(32/60)$ از مهمترین دغدغه های سازمان های ورزشی کشور و از طرفی حمایت مالی از انجمن های ورزش محلی، اخلاقی بودن مسائل استخدامی، صرفه جویی در انرژی و ارزیابی عملکرد با میانگین بین $(20/91)$ الی $(22/35)$ از کمترین اهمیت و دغدغه در ارتباط با مسئولیت پذیری اجتماعی و اخلاق حرفه ای در سازمان های ورزشی کشور می باشند.

واژه گان کلیدی: ، مسئولیت اجتماعی، اخلاق حرفه ای، سازمان، ورزش

Study professional ethics and social responsibility in the country's sports organizations Abbas Shabani¹

Abstract: Today, one of the most important key success factors organizations, according to social responsibility and professional ethics as a competitive advantage in society. The purpose of this study research professional ethics and social responsibility in the country's sports organizations. Present descriptive survey research methodology and practical goal and cross sectional data are collected 2017 in years. The study included statistical community operational managers and staff of the Ministry of Youth and Sports federations and the heads of the National Olympic Committee, according to statistics about 153 people. The study sample full and the number of the society to collect information from the questionnaires construction researcher with 54 and 5 point Likert next question. Content validity and reliability of the approval of the questionnaire survey method to Cronbach's $91 / 0$ was calculated for analysis of the test - Kolmogorov-Smirnov, a single sample t-tests and exams, Friedman. The study showed that generally social responsibility and professional ethics in the country's sports organizations' below average and standards($M=2.80$). The study also showed the policy and practice, ethical codes, the effectiveness of communication and the welfare of the people, the foremost concern of sports organizations'(Rank: 34.67-32.60) and the country's financial support from the local sports associations, the morality of employment issues, energy - saving and evaluate the performance of the concerns of the least importance and in connection with

1. گروه تربیت بدنی، واحد رودهن، استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. Email: a.shabani@riau.ac.ir

2. Department of Physical Education, Rodehen Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran
Email: a.shabani@riau.ac.ir

the social responsibility and professional ethics in the country's sports organization (Rank: 20.91-23.35).

Key words: social responsibility, professional ethics, organization, sports

مقدمه

با پیشرفت صنعت و تکنولوژی بالطبع تغییرات محیط و اجتماع، تأثیرات سازمان‌ها بر جامعه مورد توجه قرار گرفته است امروزه اخلاق و مسئولیت‌های اجتماعی مدیران بیش از گذشته مورد توجه صاحب نظران رشته مدیریت قرار گرفته است. مدیران تصمیماتی را که علاوه بر داشتن مبانی واقعیت، مستلزم قضاوت ارزشی و اخلاقی نیز هست، اتخاذ می‌کنند. انتخاب یک شق از میان شقوق مختلف با توجه به تصمیمات قبلی، فشارهای لحظه‌ای، ارزش‌های مذهبی، سنتها، و عوامل اجتماعی و اقتصادی به عمل می‌آید (آنیتا و همکاران، ۲۰۰۹: ۴۳۸). واضح است که هر تصمیم مدیر می‌تواند طی یک روند سلسله‌وار دیر یا زود سرنوشت تمامی نهادهای جامعه را به مقدار کم یا زیاد دستخوش تغییر نماید. این موضوع به ویژه در کشور ما به خاطر شرایط خاص و نیاز به توسعه اقتصادی و صنعتی از اهمیت بیشتری برخوردار است. اگر مدیران سازمان‌ها به اهداف اجتماعی خود حرمت نگذارند، آلودگی محیط، بیماری، تبعیض و نابسامانی محیط‌شان را فراخواهد گرفت و اگر با اندکی دوراندیشی به قضیه نگرند، این مشکلات آخرالامر گریبان خودشان را خواهد گرفت. (امیدوار، ۱۳۸۴: ۲۳).

چارچوب نظری

مفهوم مسئولیت اجتماعی سازمان^۱ شامل موضوعاتی مرتبط با رفتار سازمان در محیط اجتماعی بوده و فراتر از قلمروهای صرفاً اقتصادی است که سازمان‌ها به طور سنتی با آنها در ارتباط هستند. وقتی زمینه‌ای را در نظر می‌گیریم که به طور خاص اقتصادی نیست، کسب و کار‌ها با مجموعه‌ای از حقوق و مسئولیت‌های مرتبط با جامعه‌ای که آن‌ها را در بر گرفته است، روپرتو می‌شوند که به آن‌ها اجازه نمی‌دهد تا تنها بروی مدیریت اقتصادی به منظور دستیابی به اهداف خود تمرکز نمایند. سازمان‌ها در فعالیت‌های روزانه خود با چالش‌های اجتماعی، اقتصادی، قانونی، اخلاقی و زیست محیطی روپرتو می‌شوند که رفتار آن‌ها را تحت تاثیر قرار می‌دهد. ممکن است تنها هدف این سازمان‌ها حداکثرسازی سود یا حداکثرسازی ثروت صاحبان سهام باشد، در حالیکه می‌توان اهداف دیگری را نیز در نظر گرفت. می‌توان مفهوم مسئولیت اجتماعی سازمان را به رویکرد فوق اضافه کرد. این مفهوم اهداف گسترده‌تری را در بر می‌گیرد که شامل جنبه‌های اجتماعی - اقتصادی هستند. این مفهوم فراتر از بدست آوردن سود اقتصادی تنها است و بهبود رفاه جامعه را نیز شامل می‌گردد و از آن دفاع می‌نماید. در حقیقت می‌توان گفت که شرکت‌ها تنها نیازهای مالکین

خود را تامین نمی کنند، بلکه نیازهای مجموعه ای از بازیگران اجتماعی را برآورده می کنند که به شرکت و حوزه فعالیت آن علاقمند هستند.

مسئولیت اجتماعی یعنی نوعی احساس تعهد بوسیله مدیران سازمان ها که آن گونه تصمیم گیری نمایند که در کنار کسب سود برای موسسه، سطح رفاه کل جامعه نیز بهبود یابد، مسئولیت اخلاقی و اجتماعی یک پایوندی مداوم سازمان ها و دولت است که آنها را ملزم به رعایت اصول اخلاقی و توسعه اقتصادی هم زمان با ارتقاء سطح زندگی نیروی کار و خانواده آنها در جامعه در سطح گسترده می نماید. که می بایست ضمن احترام به فرهنگهای مختلف موقعیت های شغلی جهت تولید، مهارت نیروی کار، اجتماع و دولت ایجاد نماید (هوسمر، ۲۰۱۴: ۵۰). مقصود از مسئولیت اجتماعی این است که چون سازمان ها تاثیر عمده ای بر سیستم اجتماعی دارند، لاجرم چگونگی فعالیت آنها باید به گونه ای باشد که در اثر آن زیانی به جامعه نرسد، و در صورت رسیدن زیان، سازمان های مربوط ملزم به جبران آن باشند. به عبارت ساده تر سازمان ها باید به عنوان جزئی مرتبط با نظام بزرگتر که در آن قرار دارند(یعنی جامعه) عمل کنند، چون یک نظام فرعی از کل نظام اجتماعی را تشکیل می دهند(ایران نژاد، ۱۳۸۹: ۲۴).

دیدگاه های تاریخی اندیشه های مدیریت درخصوص مسئولیت اجتماعی و اخلاق حرفه ای عبارتند از:

مرحله اول ۱۸۰۰-۱۹۲۰؛ مدیریت مبنی بر کسب حداکثر سود و گرایشها تنها بر مبنای منافع شخصی بوده است.

مرحله دوم ۱۹۲۰-۱۹۶۰؛ مدیریت مبنی بر اعتماد و گرایش ها هم بر مبنای منافع شخصی و هم منافع افراد ذینفع و ذیربط سازمان بوده است.

مرحله سوم ۱۹۶۰ تا کنون؛ مدیریت کیفیت زندگی و گرایش ها بر مبنای منافع شخصی، منافع افراد ذیربط و ذینفع سازمان و منافع جامعه می باشد(الوانی ۱۳۸۷: ۲۴).

طرح مسئله

مدیر یک سازمان زمانی می تواند به مسئولیت اجتماعی خود عمل نماید که سازمان وی اهداف اقتصادی و مسئولیت های قانونی سازمانی خود موفق باشد و اگر غیر از این باشد مسلماً مدیر نمی تواند به مسئولیت اجتماعی خود عمل نماید. حال با ورود مسئولیت اجتماعی یک چارچوب اخلاقی به آن اضافه می شود که بر اساس آن مدیران به فعالیت هایی اقدام می کنند که وضع جامعه را بهتر کرده از انجام کارهایی که باعث بدتر شدن وضعیت جامعه می گردند، پرهیز می کنند. مسئولیت اجتماعی جنبه های علمی، مدیریت

اخلاقیات، محیط کار، نکات تدوین، کدهای اخلاق و رفتار، روزآمد کردن خط مشی ها و رویه ها، راهکارهای حل معضلات اخلاقی وغیره را پوشش می دهد (قربانی، ۱۳۹۳: ۷۸). بسیاری از رفتارها و تصمیم های کارکنان و مدیران در سازمانهای امروزی، تحت تأثیر ارزش های اخلاقی آنهاست. از آنجا که نیروی انسانی، چه به صورت فردی و چه به صورت گروهی و در تعامل با دیگران، هم چنان مهمترین عامل مزیت رقابتی به شمار می آید، قضاوت افراد در مورد درستی یا نادرستی کارها بر کمیت و کیفیت عملکرد آنان و به تبع آن، عملکرد سازمان و در نتیجه موفقیت آن به شدت تأثیر دارد. از این رو توجه به اصول اخلاقی برای سازمانها ضرورتی اجتناب ناپذیر است. اخلاق کار می تواند از راه تنظیم بهتر روابط، کاهش اختلاف و تعارض و افزایش جو تفاهمن و همکاری و نیز کاهش هزینه های ناشی از کنترل ، عملکرد را زیر تأثیر قرار دهد به علاوه هوش اخلاقی موجب افزایش تعهد و مسئولیت پذیری بیشتر کارکنان شده، به بهبود کارایی فردی و گروهی می انجامد. در دنیای امروزی، تنها رهبران با هوش اخلاقی بالا می توانند در سازمان، اعتماد و تعهد ایجاد کنند که مبنایی برای تجارت گسترده می باشد هم چنین که پژوهش ها در بیش از ۱۰۰ شرکت نشان می دهد که هوش اخلاقی تأثیر بسیار قوی بر عملکرد مالی سازمان ها دارد (گرام، ۲۰۱۴: ۴۲۰). همچنین مکنال (۲۰۱۱) در پژوهش خود عنوان کرد موفق ترین سازمان ها دارای فرهنگی هستند که همسو با ارزش های قوی اخلاقی می باشد. رفتار غیراخلاقی در سازمان ها، محیط کسب و کار را بر ضد خود تحریک کرده، موجب شکست سازمان می شود تعهدات اخلاقی سازمان به جامعه، بخشی جدایی ناپذیر از فعالیت های سازمان ها برای بهبود عملکرد و کسب موفقیت می باشد.

از آنجایی که گردانندگان سازمان های ورزشی مدیران هستند و نظرات آنان تأثیرگذار است لذا توجه به اخلاق مدیران و مسئول بودن آنها درقبال جامعه تحت عنوان مسئولیت اجتماعی مدیران مورد بحث سالهای اخیر بوده است. امروزه مدیران سازمان های ورزشی باید اصول اخلاقی را یاد گرفته و آن را بکار ببرند از معضلات اخلاقی که مدیران ورزشی درگیر آن می باشند شامل مشکلات و مسائل اخلاقی می شود که هر روز با انواعی از آنها مواجه هستند که این چالش ها شامل تعارض و استفاده ناصحیح از منافع، نقض قرارداد های ورزشی و موافقنامه ها، خشونت در ورزش، دوپینگ، مسائل زیست محیطی در ساخت و سازهای ورزشی، نژاد پرستی در ورزش وغیره می باشد. با توجه به اهمیت عنوان شده در مورد اخلاق، تعهد و مسئولیت اجتماعی در سازمان ها، بررسی و مطالعه این موارد در مدیران ورزشی و نهادهای آنان ضروری به نظر می رسد. لذا هدف از انجام این پژوهش بررسی مسئولیت پذیری اجتماعی و اخلاق حرفه ای در مدیریت سازمان های ورزشی کشور می باشد.

روش شناسی

روش پژوهش حاضر توصیفی - پیمایشی و از نظر هدف کاربردی می باشد و داده ها بصورت مقطعی در سال ۱۳۹۶ جمع آوری گردیده است. جامعه آماری این پژوهش شامل مدیران عملیاتی و ستادی وزارت ورزش و جوانان، روسای فدراسیون ها و کمیته ملی المپیک که طبق آمار حدودا ۱۵۳ نفر را تشکیل می دادند. نمونه گیری این پژوهش بصورت تمام شمار و نمونه برابر جامعه قرار گرفت که از مجموع پرسشنامه های توزیع شده در جامعه تعداد ۱۳۴ پرسشنامه بازگشت داده شد و مورد تحلیل قرار گرفت. برای جمع آوری اطلاعات از روش کتابخانه ای و میدانی (پرسشنامه) استفاده گردید که در این پژوهش از پرسشنامه محقق ساخت با ۵۴ سوال و طیف ۵ بعدی لیکرت استفاده گردید. روایی محتوایی پرسشنامه مورد تایید ۱۵ نفر از اساتید و متخصصین قرار گرفت و پایایی پرسشنامه در ۱۰ درصد جامعه آماری به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۱ محاسبه گردید که نشان می داد پرسشنامه از قابلیت اعتبار مناسبی برخوردار است. برای تجزیه و تحلیل یافته ها از آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد. در بخش نخست، تجزیه و تحلیل توصیفی یافته ها به صورت جداول توزیع فراوانی ارائه شده است. در بخش آمار استنباطی از آزمون های کلموگروف اسمیرنوف جهت آزمون طبیعی بودن توزیع داده ها، آزمون t تک نمونه جهت آزمون معناداری متغیرها و آزمون فریدمن جهت رتبه بندی متغیر ها استفاده گردید. همچنین کلیه عملیات تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار (اس پی اس اس^۱) نسخه ۱۸، صورت پذیرفت.

یافته ها

جدول ۱. نتایج آزمون کلموگروف اسمیرنوف در مورد متغیر های پژوهش

نتیجه	سطح معنی داری	Z	عوامل
طبیعی	۰/۱۳۴	۱/۱۶۳	مجموع سوالات پژوهش

جدول ۱ نشان می دهد با توجه سطح معنی داری آن که بزرگتر از ۰/۰۵ می باشد، دارای توزیع طبیعی می باشد که در نتیجه یکی از پیش فرض های مهم برای استفاده از آزمون های پارامتریک را دارا می باشد.

با توجه به طبیعی بودن داده ها که در آزمون کلموگروف اسمیرنوف مشاهده گردید برای تعیین معنادار بودن متغیر های پژوهش از آزمون t تک نمونه با سطح ۳ که میانه امتیاز سوالات بود استفاده گردید.

جدول ۲. آماره توصیفی آزمون t تک نمونه

تعداد نمونه	میانگین	انحراف استاندارد	خطای میانگین استاندارد
۱۵۳	۲/۸۰	۰/۷۴۱	۰/۱۱۵۷

جدول ۳. نتایج آزمون t تک نمونه، جهت مقایسه میانگین مربوط به متغیرهای پژوهش (با سطح متوسط 3)

آماره t	درجه آزادی	تفاوت میانگین	سطح معناداری
-۱/۶۸۲	۴۰	-۰/۱۹۴۶	۰/۱۰

در جدول ۲ و ۳ نتایج توصیفی و استنباطی آزمون t تک نمونه مشاهده می گردد که با توجه به اینکه سطح معناداری در این آزمون بالاتر از $0/05$ قرار گرفته است آزمون معنادار نشده و فرض حکم این پژوهش تایید نمی گردد و در نتیجه نشان می دهد که از دید نمونه های این پژوهش بطور کلی مسئولیت پذیری اجتماعی و اخلاق حرفه ای در سازمان های ورزشی کشور پایین تر از میانگین و استاندارد ها قرار دارد.

بطور کلی و در مجموع ۵۴ مورد و آیتم به عنوان کدهای اخلاقی و مسئولیت پذیری اجتماعی در سازمان های ورزشی کشور به روش کتابخانه ای شناسایی و مورد تایید متخصصین قرار گرفت که در ادامه ۱۵ مورد از بیشترین و کمترین موارد رعایت شده در سازمان ها ورزشی ایران در جداول ۵ و ۶ عنوان گردیده است.

جدول ۴. معنی داری آزمون فریدمن در شاخص های مسئولیت پذیری اجتماعی و اخلاق حرفه ای سازمان های ورزشی کشور

سطح معنی داری	شاخص های آماری	مقادیر محاسبه شده
مقدار خی دو	۱۰۳/۴۴۳	
درجه آزادی	۵۳	
مقادیر محاسبه شده		۰/۰۰۱

شاخص های مسئولیت پذیری اجتماعی و اخلاق حرفه ای سازمان های ورزشی کشور، بوسیله آزمون فریدمن آزمون شد که با توجه به معنا دار بودن آزمون نشانگر آن بود که این عوامل متفاوت از هم می باشند. که با توجه به اولویت و اهمیت در جداول شماره ۵ و ۶ مشخص گردیده است.

جدول ۵. بیشترین موارد مسئولیت پذیری اجتماعی و اخلاق حرفه ای رعایت شده در سازمان های ورزشی کشور (به ترتیب اهمیت و رتبه در آزمون فریدمن)

میانگین رتبه ها (وزن دهن)	بیشترین و مهمترین موارد رعایت شده به ترتیب رتبه و اولویت
۳۴/۶۷	۱. خط مشی و رویه در سازمان های ورزشی
۳۴/۳۳	۲. کدهای اخلاقی در سازمان های ورزشی
۳۳/۱۸	۳. اثربخش بودن ارتباط برای سازمان های ورزشی
۳۲/۶۰	۴. رفاه و آسایش مردم در ورزش به عنوان مهمترین نگرانی
۳۲/۱۸	۵. مشارکت با نهادهای اجتماعی
۳۱/۳۳	۶. مطابقت ایده های اخلاقی با بهترین عملکرد
۳۱/۲۶	۷. عدم پنهان کاری نتایج منفی یک عمل
۳۱/۱۲	۸. قضاوت اقتصادی درباره اخلاقی و غیر اخلاقی بودن اعمال
۳۱/۰۳	۹. قربانی نکردن آرامش دیگران در سازمان های ورزشی
۳۰/۴۱	۱۰. انجام اعمال بدون آسیب به دیگران در سازمان
۳۰/۲۸	۱۱. مقایسه نکردن اخلاقیات با هم در سازمان های ورزشی
۳۰/۲۸	۱۲. راضی نگه داشتن سهامداران در سازمان ها و باشگاه های ورزشی
۳۰/۱۷	۱۳. مقررات و آیین نامه های ورزشی
۲۹/۹۴	۱۴. افزایش قدرت اقتصادی همراه با افزایش مسئولیت اجتماعی
۲۹/۹۴	۱۵. سازوکار اطلاع رسانی در سازمان های ورزشی

همانطور که در جدول شماره ۵ ملاحظه می گردد به ترتیب؛ خط مشی و رویه در سازمان های ورزشی، کدهای اخلاقی در سازمان های ورزشی، اثربخش بودن ارتباط برای سازمان های ورزشی، رفاه و آسایش مردم در ورزش به عنوان یک نگرانی و مشارکت با

نهادهای اجتماعی از مهمترین دغدغه های سازمان های ورزشی در ارتباط با مسئولیت پذیری اجتماعی و اخلاق حرفه ای می باشد که در سازمان های ورزشی کشور رعایت می شود.

جدول ۶. کمترین موارد مسئولیت پذیری اجتماعی و اخلاق حرفه ای رعایت شده در سازمان های ورزشی کشور (به ترتیب اهمیت و رتبه در آزمون فریدمن)

کمترین موارد رعایت شده به ترتیب رتبه و اولویت	میانگین رتبه ها (وزن دهن)
۱. حمایت مالی از انجمن های ورزشی محلی	۲۰/۹۱
۲. اخلاقی بودن مسائل استخدامی در سازمان های ورزشی	۲۱/۳۸
۳. صرفه جویی در انرژی در سازمان های ورزشی	۲۱/۷۹
۴. ارزیابی عملکرد در سازمان های ورزشی	۲۳/۳۵
۵. پاسخگویی به کارکنان در سازمان های ورزشی	۲۳/۶۹
۶. مدیریت ضایعات	۲۳/۸۱
۷. مشارکت با سازمانهای غیردولتی	۲۳/۵۴
۸. مدیریت فرصتها برای فرصت در طرحهای ورزشی	۲۴/۱۶
۹. کاهش آلودگی	۲۴/۳۵
۱۰. آسیب نرساندن به روح جسم افراد در سازمان های ورزشی	۲۴/۶۸
۱۱. فردگرایی استانداردهای اخلاقی در سازمان های ورزشی	۲۴/۷۱
۱۲. تنظیم برنامه های آموزشی مرتبط با مدارس	۲۵/۰۱
۱۳. سازوکار بهبود روش انجام کار در سازمان های ورزشی	۲۵/۱۸
۱۴. راندمان دارای اهمیت بیشتر از اخلاق در سازمان های ورزشی	۲۵/۱۹
۱۵. سرمایه گذاری اجتماعی مسئولانه	۲۵/۲۲

همانطور که در جدول شماره ۶ مشاهده می گردد به ترتیب؛ حمایت مالی از انجمن های ورزشی محلی، اخلاقی بودن مسائل استخدامی در سازمان های ورزشی، صرفه جویی در انرژی در سازمان های ورزشی و ارزیابی عملکرد در سازمان های ورزشی از کمترین اهمیت و دغدغه های سازمان های ورزشی در ارتباط با مسئولیت پذیری اجتماعی و اخلاق حرفه ای می باشند.

بحث و نتیجه گیری

نتایج این تحقیق نشان می دهد که از دید نمونه های پژوهش بطور کلی مسئولیت پذیری اجتماعی و اخلاق حرفه ای در سازمان های ورزشی کشور پایین تر از میانگین و استاندارد ها قرار دارد که با توجه به تمدن چندین هزار ساله به همراه فرهنگ اسلامی در ایران و از طرفی وجود تاریخی پهلوان پروری و اخلاق در ورزش کشور از سده های گذشته نتیجه بدست آمده مبنی بر پایین بودن میانگین اخلاق حرفه ای و مسئولیت اجتماعی در سازمان های ورزشی کشور می تواند قابل تأمل باشد و این در حالی است که، سرمایه گذاران در برخی کشورها مانند ایالات متحده آمریکا از سال ۱۹۲۶ و بریتانیا از سال ۱۹۴۸ به ارائه چهارچوب های اخلاقی برای سرمایه گذاری و فعالیت در عرصه کسب و کار و سازمان ها پرداخته اند (هارتگ، ۲۰۰۷: ۱۱۶). اهمیت اخلاق و مسئولیت اجتماعی و پایین بودن میانگین آن در سازمان های ورزشی کشور ایجاب می کند مدیران ورزشی کشور دیدگاه خود را در این زمینه اصلاح نمایند در ارتباط با اهمیت این موضوع بیک زاد (۱۳۸۹) در پژوهشی عنوان می دارد، حاکمیت اخلاق حرفه ای، منافع زیادی برای سازمان ها از بعد داخلی از جنبه های بهبود روابط، افزایش جو تفاهم و کاهش تعارضات، افزایش تعهد و مسئولیت پذیری بیشتر کارکنان و کاهش هزینه های ناشی از کنترل دارد و از دیدگاه مسئولیت اجتماعی نیز از راه افزایش مشروعیت سازمان و اقدامات آن، التزام اخلاقی در توجه به اهمیت ذینفعان، افزایش درآمد و بهبود مزیت رقابتی را در پی دارد.

همچنین نتایج این پژوهش نشان می داد؛ خط مشی و رویه در سازمان های ورزشی، کدهای اخلاقی در سازمان های ورزشی، اثربخش بودن ارتباط برای سازمان های ورزشی، رفاه و آسایش مردم در ورزش به عنوان یک نگرانی، مشارکت با نهادهای اجتماعی و مطابقت ایده های اخلاقی با بهترین عملکرد از مهمترین دغدغه های سازمان های ورزشی کشور در ارتباط با مسئولیت پذیری اجتماعی و اخلاق حرفه ای است که در سازمان های ورزشی کشور رعایت و اجرا می گردد. وجود خط مشی و رویه و کدهای اخلاقی در سازمان های ورزشی کشور از مهمترین موارد رعایت شده در سازمان های ورزشی کشور می باشد، آینتا (۲۰۰۹) همسو با نتایج این پژوهش این موارد را موضوعات مهم که در بیشتر سازمان های اخلاق گرا رعایت می گردد، می داند و عنوان داشته، خط مشی های اخلاقی سازمان به صورت قابل ملاحظه ای تصمیمات غیر اخلاقی را کاهش می دهد و کدهای اخلاق در سازمان ها شامل مجموعه ارزش هایی است که نسبت به دیگر ارزشها برای سازمان در اولویت تشخیص داده شده است و باید توسط کارکنان و مدیران پیروی شود. اثربخش بودن ارتباط برای سازمان های ورزشی و رفاه و آسایش مردم در ورزش به عنوان یک نگرانی نیز از دیگر موارد مهم رعایت شده در سازمان های ورزشی کشور در این پژوهش شناخته شده است. گرگوری (۲۰۱۳) نشان داد که

مدیریت ارزش‌های اخلاقی در محیط کار، اعتماد در روابط بین افراد و گروه‌ها را بهبود می‌بخشد. همچنین در ارتباط با رعایت سازمان‌های ورزشی کشور در مورد رفاه و آسایش مردم در ورزش، زدنک (۲۰۱۴) عنوان می‌دارد امروزه مدیران سازمان‌ها حتی در مقابل تفکر خود نسبت به جامعه مسئول و پاسخگو هستند اگر مدیران بخواهند سازمان‌های خود را حفظ کنند باید در صدد کسب رضایت عامه مردم و تامین نیازهای آنها و پاسخگویی به خواسته‌های آنان باشند. مشارکت با نهادهای اجتماعی از دیگر مولفه‌های مهم رعایت شده در سازمان‌های ورزشی کشور در این پژوهش شناخته شده است. وجود اخلاق و مسئولیت اجتماعی باعث توسعه برای ارزش‌های اجتماعی و افزایش مشارکت اجتماعی می‌گردد، کارکنان و مدیرانی که فعالیت‌های اجتماعی مشارکت می‌نمایند، به قوانین اجتماعی احترام می‌گذارند و در برخورد با فرهنگ‌های دیگر متعصبانه عمل نمی‌نمایند. ایران نژاد (۱۳۸۹) در ارتباط با اهمیت این موضوع عنوان می‌دارد رفتارهای فردی وقتی که در سطح جامعه یا نهادهای اجتماعی تسری و شیوع می‌یابد، به نوعی به اخلاق جمیعی تبدیل می‌شود که ریشه اش در فرهنگ جامعه گسترده خواهد شد.

همچنین نتایج این پژوهش نشان می‌داد؛ حمایت مالی از انجمن‌های ورزشی محلی، اخلاقی بودن مسائل استخدامی در سازمان‌های ورزشی، صرفه جویی در انرژی در سازمان‌های ورزشی، ارزیابی عملکرد و پاسخگویی به کارکنان در سازمان‌های ورزشی از کمترین اهمیت و دغدغه‌های سازمان‌های ورزشی در ارتباط با مسئولیت پذیری اجتماعی و اخلاق حرفه‌ای می‌باشند. نتایج این پژوهش نشان می‌داد عدم حمایت مالی از انجمن‌های ورزشی از ضعف‌های سازمان‌ها در ارتباط با مسئولیت پذیری آنها در جامعه است، منابع مالی برای انجمن‌های ورزش محرك فعالیت آنان می‌باشد. هودا (۲۰۰۸) درآمد و منابع مالی به عنوان موتور محرك سازمان‌های ورزشی می‌شناسند و درآمدزایی برای توسعه، برنامه‌ریزی موثر و حفظ استقلال این سازمانها و انجمن‌ها ضروری می‌داند. از دیگر مولفه‌های شناخته شده در این پژوهش که به عنوان ضعف در ارتباط با مسئولیت پذیری اجتماعی و اخلاق حرفه‌ای سازمان‌های ورزشی شناسایی شده است، مسئله اخلاقی بودن استخدامی در سازمان‌های ورزشی کشور می‌باشد. تاولی (۲۰۱۰) در مطالعه‌ای به بررسی عوامل تعیین کننده فرصت‌های اشتغال فارغ‌التحصیلان دانشگاهی چین پرداختند. آنها به این نتیجه دریافتند که تبعیضات زیادی در زمینه استخدام وجود دارد. در داخل کشور نیز این مسئله وجود دارد بطور مثال مختاری پور (۱۳۸۲) نبود مدیریت صحیح در امور استخدام فارغ‌التحصیلان دانشگاهی از مشکلات بکارگیری آنان می‌داند. از دیگر مواردی که کمتر در سازمان‌های ورزشی رعایت شده است صرفه جویی در انرژی می‌باشد، امروزه تقریباً تمامی گروه‌های جامعه به بحران انرژی و مدیریت رعایت مصرف انرژی اذعان دارند. سر پاک و همکاران (۱۳۸۴) در پژوهشی عنوان داشتند با توجه به افزایش مصرف انرژی، محدود بودن منابع طبیعی، حرکت در راستای طرح توسعه پایدار و حفظ محیط زیست باستی تا حد امکان از هدر رفتن و تلف شدن انرژی جلوگیری شود و سازمان‌ها با درک مسئولیت پذیری اجتماعی و استفاده از تکنولوژی‌های جدید و سازگار با محیط زیست، به این

امر کمک نمایند. از مولفه های دیگر اخلاق حرفه ای و مسئولیت پذیری اجتماعی که در این پژوهش کمتر به آن توجه شده است، ارزیابی عملکرد در سازمان های ورزشی می باشد، میر فخرالدینی و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهشی تحت عنوان ارزیابی عملکرد سازمان های ورزشی از منظر مشتری سازمان های ورزشی با استفاده از مدل منسجم BSC - TOPSIS نشان دادند ارزیابی عملکرد سازمان های ورزشی از منظر مشتری و مالی عملکرد مطلوبی نداشته است که با نتایج پژوهش حاضر همخوانی داشته است.

پیشنهادها

در نهایت با توجه به آثار مثبت مسئولیت پذیری اجتماعی و اخلاق حرفه ای، می توان گفت که یکی از مهم ترین عوامل کلیدی موفقیت سازمان ها، توجه به اخلاق حرفه ای به عنوان یک مزیت رقابتی در جامعه می باشد. بطور کلی با توجه به پایین بودن میزان اخلاق حرفه ای و مسئولیت اجتماعی در سازمان های ورزشی کشور پیشنهاد می گردد مدیران ورزشی با اتخاذ و اجرای قوانین و مقررات و همچنین آموزش در توسعه اخلاق حرفه ای و مسئولیت اجتماعی در سازمان های ورزشی اقدام نمایند. همچنین پیشنهاد می گردد بر اساس نظریه رفتاری اخلاق کار، هرگاه فردی کار اخلاقی انجام دهد و از سوی مدیران ارشد مورد تشویق و حمایت قرار گیرد، احتمال انجام کارهای اخلاقی دیگر تقویت می شود تا جایی که کار اخلاقی به صورت ارزش های درونی در می آید به این ترتیب اخلاق در سازمان های ورزشی می تواند درونی شود و از سوی دیگر سازمان های ورزشی می توانند با استفاده و بکار بردن از منشور اخلاقی و رفتاری، آرمان ها و اهداف اخلاقی خود را محقق سازند تا بطور کلی مسئولیت پذیری اجتماعی و اخلاق حرفه ای در مدیریت سازمان های ورزشی کشور توسعه و در نهایت منجر به افزایش کارایی و اثربخشی در ورزش کشور گردد.

منابع

- الونی، سیدمهدي. قاسمی، سید احمد رضا. (۱۳۸۷). مدیریت و مسئولیت های اجتماعی سازمان، تهران، مرکز آموزش مدیریت دولتی، ص: ۳۰-۲۴.
- امیدوار، عليرضا. (۱۳۸۴). مسئولیتهای اجتماعی شرکتها و حدود آن، نشریه تدبیر، شماره ۱۴۶، ص: ۲۳-۳۴.
- ایران نژاد پاریزی، مهدی. (۱۳۸۹). مسئولیت های اخلاقی و اجتماعی مدیریت، مجله دانش مدیریت، شماره ۱۸، ص: ۲۴.
- یک زاد، جعفر. صادقی، محمد. کاظمی قلعه، روح الله. (۱۳۸۹). اخلاق حرفه ای ضرورت اجتناب ناپذیر سازمان های امروزی، مجله عصر مدیریت ۴(۱۶): ۶۳-۵۸.
- سرپاک، مسعود. محمدی اردهالی، مرتضی. (۱۳۸۴). بررسی روش‌های بهینه‌سازی مصرف فراورده‌های نفتی در بخش حمل و نقل، مجله اقتصاد انرژی، شماره ۵۲، ص: ۱۴-۱۱.

- فربانی، محمد. (۱۳۹۳). اخلاق و مسؤولیت اجتماعی مدیران، *فصلنامه اموزشی و پژوهشی مدیریت فردا*، ۳(۱۱): ۹۱-۷۸.

- مختاری پور، مرضیه. (۱۳۸۲). تاثیر عوامل اقتصادی - آموزشی بر بیکاری و اشتغال تحصیلکرده های دانشگاهی، *مجله کار*

و جامعه

- میرفخرالدینی، سید حیدر. پیمان فر، محمد حسن. عبدالنبی خطیبی، عقدا. علی محمدی، حسین. (۱۳۹۲). ارزیابی عملکرد

سازمان های ورزشی با استفاده از مدل منسجم BSC - TOPSIS (مطالعه موردی : اداره کل تربیت بدنی استان یزد)،

نشریه مدیریت ورزشی، شماره ۱۶، ص: ۹۶-۷۷.

- Anita M. L., Richard, F., Jess, N. (2009). "Surveyor's perspectives on ethics in organizational culture", *Engineering, Construction and Architectural Management*, 11(6): 438– 449.
- Goram, S., Greg, W. (2014). "Ethical Performance Evaluation (EPE) in business practices framework and case illustrations", *European Business Review*, 19(5): 420-430.
- Gregory, C., Petty, R. (2013). "Work Ethic Characteristics: Perceived work ethics of supervisors and workers", *Journal of Industrial Teacher Education*, 42, (2): 23-39.
- Hartog, M., Winstanley, D. (2007). Ethics and Human Resource, "Management: Professional Development and Practice", *Journal of Business & Professional Ethics*, 21(2):116-134.
- Hosmer L. T., (2014). "The Ethics of Management, universal Bookstall", p. 50-52
- Huda, H. (2008). "Investor's opinions about sports marketing in Bahrain", the sport journal, 4(4): 43-57.
- Mcneal, G. (2011). "Organizational Culture, Professional Ethics and Guantanamo", unit state, 42(125):125-147.
- Taoli, L., Juyan Z. (2010). "What determines employment opportunity for college graduates in China after education reform?" *China Economic Review* 21, 38-50.
- Zdenek, B., Schochor, D. (2014). "Developing Moral Literacy in the Classroom", Usa, *Journal of Educational Administration* 45 (4): 514-530.

Study professional ethics and social responsibility in the country's sports organizations

Abbas Shabani¹

Abstract

Today, one of the most important key success factors organizations, according to social responsibility and professional ethics as a competitive advantage in society. The purpose of this study research professional ethics and social responsibility in the country's sports organizations. Present descriptive survey research methodology and practical goal and cross sectional data are collected 2017 in years. The study included statistical community operational managers and staff of the Ministry of Youth and Sports federations and the heads of the National Olympic Committee, according to statistics about 153 people. The study sample full and the number of the society to collect information from the questionnaires construction researcher with 54 and 5 point Likert next question. Content validity and reliability of the approval of the questionnaire survey method to Cronbach's 91 / 0 was calculated for analysis of the test - Kolmogorov-Smirnov, a single sample t-tests and exams, Friedman. The study showed that generally social responsibility and professional ethics in the country's sports organizations' below average and standards($M=2.80$). The study also showed the policy and practice, ethical codes, the effectiveness of communication and the welfare of the people, the foremost concern of sports organizations'(Rank: 34.67-32.60) and the country's financial support from the local sports associations, the morality of employment issues, energy - saving and evaluate the performance of the concerns of the least importance and in connection with the social responsibility and professional ethics in the country's sports organization (Rank: 20.91-23.35).

Key words: social responsibility, professional ethics, organization, sports

---

1. Department of Physical Education, Rodehen Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran
Email: a.shabani@riau.ac.ir